

Posudek oponenta bakalářské práce

Ústav sociální práce Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Autor/ka práce: Kateřina Pánková

Název práce: Význam odlehčovacích služeb pro rodinné pečovatele (se zaměřením na péči o seniory se zdravotním postižením)

Oponent práce: Mgr. Jan Hloušek, Ph.D.

Hodnocení formulace hlavního cíle práce: A

Odůvodnění:

Cílem diplomové práce je „zjistit význam odlehčovacích služeb pro rodinné pečovatele, především se zaměřením na seniory se zdravotním postižením.“ Cíl je explicitně vymezen v první kapitole práce. Cíl se pohybuje v kontextu sociální politiky a sociální práce. Cíl je specifický, avšak není formulovaný měřitelně (spolu s kritérii měřitelnosti). Téma je velmi aktuální vzhledem k demografickým proměnám české společnosti a se zvyšující se zátěží jak pro systém institucionálních služeb, tak pro rodinné příslušníky zajišťující mezigenerační péči.

Hodnocení struktury práce: A

Odůvodnění:

Struktura práce odpovídá výnosu děkanky FF UHK č. 17/2018 ve znění metodického pokynu ředitelky ÚSP FF UHK č. 1/2021. Její struktura je logická z hlediska cíle práce, rozsah je přiměřený.

Hodnocení teoretické části práce: A

Odůvodnění:

V teoretické části jsou rozpracovány klíčové pojmy, uvedené v cíli (cílech) práce.

Rozsah vymezení pojmů považuji za adekvátní.

Teoretická východiska odpovídají stavu současného poznání i stupni studia. Studující pracuje s informacemi dostatečně. Přijímá je spíše nekriticky.

Celá teoretická část je koherentní a přehledná.

Studující využívá adekvátní odborné prameny, chybí mi však usouvztažení řešené problematiky se zahraniční zkušeností a také práce se zahraničními (cizojazyčnými) zdroji.

Teoretická část obsahuje shrnutí (kap. 2.4), ze kterého však je patrné, která východiska jsou klíčová pro výzkum a jeho interpretaci.

Hodnocení metodické části práce: B

Odůvodnění:

Studující si pro svoji výzkumnou část zvolil kvalitativní výzkumnou strategii. Tato strategie je adekvátní ke zvolenému cíli a je odůvodněna. Jako výzkumná metoda byla zvolena dotazování, resp. polostrukturovaný rozhovor.

Metodická část obsahuje cíl výzkumu: „zjistit význam odlehčovacích služeb pro rodinné pečovatele, konkrétně se zaměřením na péči o seniory se zdravotním postižením.“

Student cíl výzkumu rozpracovává do tří dílčích cílů:

- Zjistit důvody využití a zkušenosti rodinných pečovatelů s odlehčovací službou.

- *Zjistit, jak ovlivnilo využití odlehčovací služby kvalitu života rodinných pečovatelů.*
- *Zjistit jaké očekávání mají rodinní pečující od nastavení obsahu a realizace odlehčovací služby.*

Tyto dílčí výzkumné otázky jsou dále rozpracované do tazatelských otázek pro účely rozhovoru (tabulka č. 5).

Výzkumný soubor je dostatečně popsán a odůvodněn.

Práce obsahuje popis organizace a průběhu výzkumu s uvedením časové posloupnosti jednotlivých kroků. Studující také uvádí reflexi etických rizik výzkumu. Reflexe rizik zvolené výzkumné strategie z hlediska validity výzkumu však v práci uvedena není.

Metodická část obsahuje velmi stručný popis, jak studující postupovala při zpracování získaných dat.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu: B

Odůvodnění:

Zpracování výsledků má logickou strukturu dle dílčích výzkumných otázek. V práci je jednoznačně oddělena prezentace zjištěných údajů od vlastní interpretace, přesně v souladu se zvyklostmi kladenými na tento typ výzkumu.

Samotná interpretace nepřesahuje pouhé shrnutí výroků informantů. Drobnou připomínku mám ke skutečnosti, že studentka v rozporu s kvalitativní výzkumnou strategií uvádí kvantitativní počty informantů s určitým typem výroků (více než polovina respondentů, odpověděli shodně všichni respondenti, všichni respondenti opakovaně...).

Zpracování závěrů je velmi jednoduché, ale v zásadě odpovídá požadavkům kladeným na sociálně-vědní výzkum na úrovni bakalářského stupně.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce: C

Odůvodnění:

Zvolených cílů práce se podařilo naplnit.

Studující v závěru jen shrnuje zjištěné skutečnosti z provedeného výzkumného šetření. Závěrečná diskuse chybí. Chybí také kritická reflexe etických, jakož i instrumentálních rizik.

Na druhou stranu oceňují pokus studující o návrh směrem k poskytovatelům a zadavatelům služeb, jak by měla odlehčovací služba vypadat, aby lépe vyhovovala potřebám uživatelů.

Hodnocení formální stránky práce: C

Odůvodnění:

Stylistická a gramatická úroveň práce a dodržení formálních požadavků odpovídá nárokům kladeným na závěrečnou kvalifikační práci. Forma citačních odkazů u použité literatury je v souladu s pokynem ředitelky ÚSP č. 1/2021. Výtku mám pak nedodržení šířky pravého a levého okraje dle výše zmíněného pokynu ředitelky.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky: A

Odůvodnění:

Práce je zaměřena na oblast sociální práce. Výstupy práce jsou přímo využitelné pro zařízení poskytující odlehčovací služby a pro jejich zřizovatele.

Další připomínky

Systém vykázal 35% shodu textu s jinými publikovanými pracemi. Nejvyšší míru shody, a to 8,5% (30 výskytů) se závěrečnou prací Veroniky Hlouškové na téma Odlehčovací služby jako způsob pomoci pečujícím rodinám v Domově Simeon, SKP-CENTRUM o.p.s. Podobnosti jsou v úvodu a především v teoretické části. Shody nejsou významné a přisuzují je na vrub citacím, a ustáleným slovním spojením a bibliografickým odkazům. Nicméně nejméně v jednom případě jde o nápadně shodnou parafrázi.

Porovnávaný dokument
eVSKP - ID 16986 (2022): 16986.pdf
Změněno 14. 4. 2022, 10 796 slov

Vyhodnoceno 14. 4. 2022 | Jak je to s počty zdrojových dokumentů ?

22 / 30

Zdroje 36 1083

odlehčovací službu. Pro účely výzkumu jsem využila mé pracoviště, kde pracuji jako sociální pracovnice, a to odlehčovací službu v Domově Simeon.
Výzkumný vzorek byl vybrán záměrně, a to po domluvě s kolegyní, také sociální pracovnicí Domova Simeon. Tyto respondenty jsem poté telefonicky či elektronicky kontaktovala.
Respondenti museli splňovat kritéria. Jednalo se vždy o osoby pečující dlouhodobě o nesoběstačného seniora, a to minimálně po dobu jednoho roku, využívající odlehčovací službu Domova Simeon v Horním Jelení. Při výběru nebyl zohledňován věk ani pohlaví pečujících osob. Pro upřesnění je ale uváděn v následující tabulce.
35 Tabulka 6 - Základní informace o účastnících výzkumu
Respondent Pohlaví Věk pečující osoby Vztah s opečovávaným Pohlaví opečovávaného Věk opečovávaného Délka péče o seniora Frekvence využití OS Průměrná délka pobytu
1 F 63 Dcera F 89 8 let 1x ročně 1 měsíc
2 F 59 Dcera M 87 6 let 2x ročně 2 měsíce
3 F 65 Manželka M 70 14 let 2x ročně 3 týdny
4 F 48 Dcera F 82 5 let 2x ročně 1 měsíc

8.5 % Závěrečná práce Odlehčovací služby jako způ... Veronika Hloušková Změněno 14. 5. 2015

4.7 % Závěrečná práce Odlehčovací služby (2011) Mgr. Lenka Spisarová, DiS. Změněno 20. 11. 2021, 18 517 slov

4.1 % Zdroj z Internetu <https://docplaver.cz/182815...>

Dalším zdrojem s výraznou shodou 4,7% (24 výskytů) je závěrečná práce Lenky Spisarové na téma Odlehčovací služby. Zde platí to stejné, jako u výše zmiňované závěrečné práce.

Ani jedna ze zmíněných závěrečných prací není uvedena v seznamu literatury.

Nedomnívám se, že práce jako celek je plagiátem, přesto navrhuji snížení hodnocení o jeden až dva stupně.

Otázky k obhajobě:

Zjistila jste ze zjištěných skutečností rozpor s některým z teoretických východisek?

Jaké ze svých zjištění v rámci bakalářské práce považujete za nejvýznamnější?

Celkové zhodnocení práce: C

15. 5. 2022, Hradec Králové

Jan Hloušek

jméno oponenta (strojově)

podpis oponenta